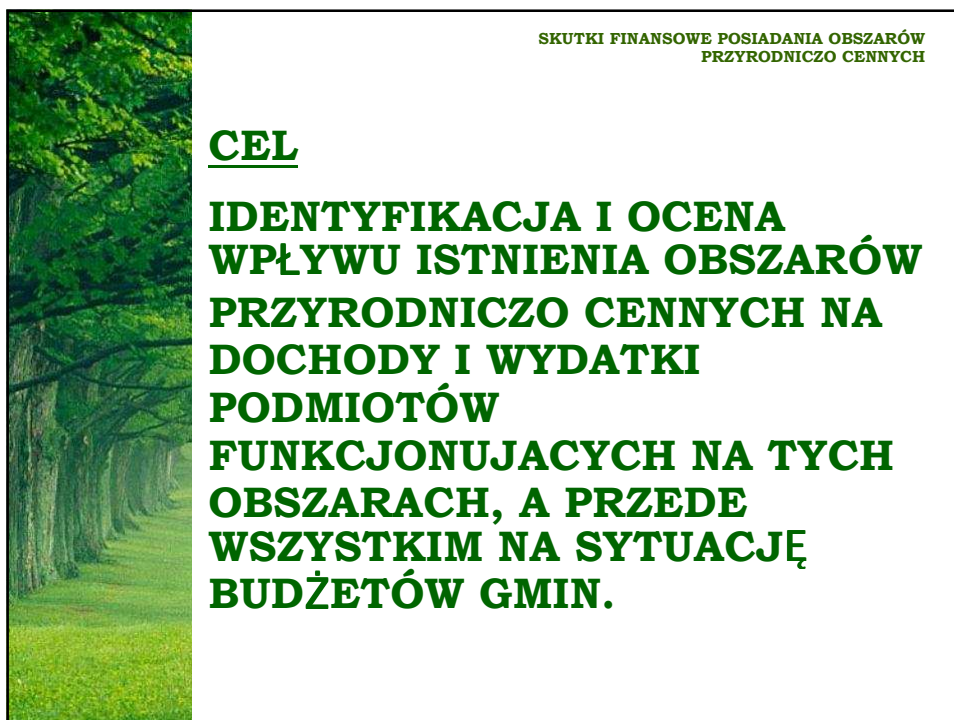

dr Bożena M. Dobrzańska

SKUTKI FINANSOWE POSIADANIA OBSZARÓW PRZYRODNICZO CENNYCH

SKUTKI FINANSOWE POSIADANIA OBSZARÓW
PRZYRODNICZO CENNYCH

CEL

**IDENTYFIKACJA I OCENA
WPŁYWU ISTNIENIA OBSZARÓW
PRZYRODNICZO CENNYCH NA
DOCHODY I WYDATKI
PODMIOTÓW
FUNKCJONUJACYCH NA TYCH
OBSZARACH, A PRZEDE
WSZYSTKIM NA SYTUACJĘ
BUDŻETÓW GMIN.**

- ❶ **USŁUGI ŚRODOWISKA I ICH
WPŁYW NA DOBROBYT**
- ❷ **PROBLEMY ZWIĄZANE Z
EKONOMICZNYM UJĘCIEM
USŁUG ŚRODOWISKA**
- ❸ **KOSZTY I KORZYŚCI
ISTNIENIA OBSZARÓW
PRZYRODNICZO CENNYCH**

- ❶ **USŁUGI ŚRODOWISKA
I ICH WPŁYW NA
DOBROBYT**

USŁUGI ŚRODOWISKA I ICH WPŁYW NA DOBROBYT

Podstawa – traktowanie środowiska (przyrody), jako kapitału, czyli majątku, który może dostarczyć jego właścicielowi korzyści – w tym przypadku tzw. usług środowiska.

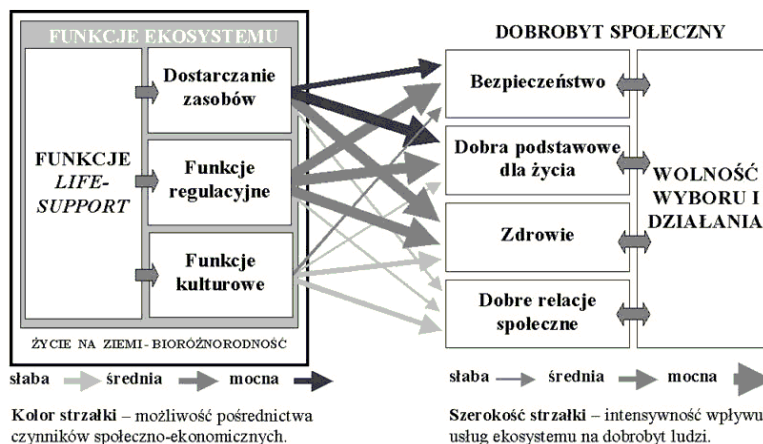
Usługi (świadczenia, funkcje) środowiska – warunki i procesy, dzięki którym ekosystemy i gatunki podtrzymują życie ludzkie (Gretchen Daily, 2007).

Klasyfikacja usług wg MEA:

- ⇒ wspierające
- ⇒ regulacyjne
- ⇒ zasobowe
- ⇒ kulturowe

USŁUGI ŚRODOWISKA I ICH WPŁYW NA DOBROBYT

Usługi środowiska a dobrobyt

❷ PROBLEMY ZWIĄZANE Z EKONOMICZNYM UJĘCIEM USŁUG ŚRODOWISKA

PROBLEMY EKONOMICZNEGO UJĘCIA USŁUG ŚRODOWISKA

Wartość usług ekosystemów świata (Robert Costanza i in. 1997)

Ekosystem	Wartość na hektar (1995 USD/ha*rok)	Wartość globalna (mld USD - 1995)
Morza, w tym:	577	20949
obszary ujściowe rzek	22832	4110
rafy koralowe	6075	375
otwarty ocean	252	8381
Lądy, w tym:	804	12319
las tropikalne	2007	3813
las strefy umiarkowanej i	302	894
stepy/pastwiska	232	906
tereny podmokłe	14785	4879
jeziora/rzeki	8498	1700
tereny uprawne	92	128
Razem	–	33268

**PROBLEMY EKONOMICZNEGO
UJĘCIA USŁUG ŚRODOWISKA**

**Cel wyceny środowiska – włączenie
środowiska i jego usług do rachunku
ekonomicznego opcji gospodarowania.**

**1. Brak rynkowego wyrazu (cen)
znacznej części usług środowiska.**

**2. Korzyści z usług ekosystemów mają
charakter ogólnospołeczny, koszty ich
ochrony są zlokalizowane.**

**1) + 2) ⇒ opór społeczności lokalnych
wobec powstawania obszarów
chronionych.**

**SKUTKI FINANSOWE POSIADANIA OBSZARÓW
PRZYRODNICZO CENNYCH**

**③ KOSZTY I KORZYŚCI
ISTNIENIA OBSZARÓW
PRZYRODNICZO
CENNYCH**

**KOSZTY I KORZYSCI ZWIĄZANE
Z OBSZARAMI PRZYRODNICZO
CENNYMI**

Korzyści:

- „bezpośrednie”
- rekompensaty

Koszty:

- bezpośrednie
- pośrednie
- utraconych możliwości

**KOSZTY I KORZYSCI ZWIĄZANE
Z OBSZARAMI PRZYRODNICZO
CENNYMI**

**Spór pesymiści – optymiści nt. wpływu
obszarów chronionych na stan
gospodarki lokalnej i budżetów gmin:**

**1. Pesymiści – ograniczenie swobody
gospodarowania, konieczność
rekompensat ze środków publicznych.**

**2. Optymiści – OPC stwarzają nowe
opcje gospodarowania, dodatkowe
płatności z UE.**

**Problemy empirycznego
rozstrzygnięcia sporu:**

- **wielość czynników wpływających na stan gospodarki i budżetów samorządów od innych czynników**
- **różny zakres ograniczeń związanych z różnymi kategoriami obszarów chronionych**
- **dostępność danych w odpowiednich horyzontach czasowych**

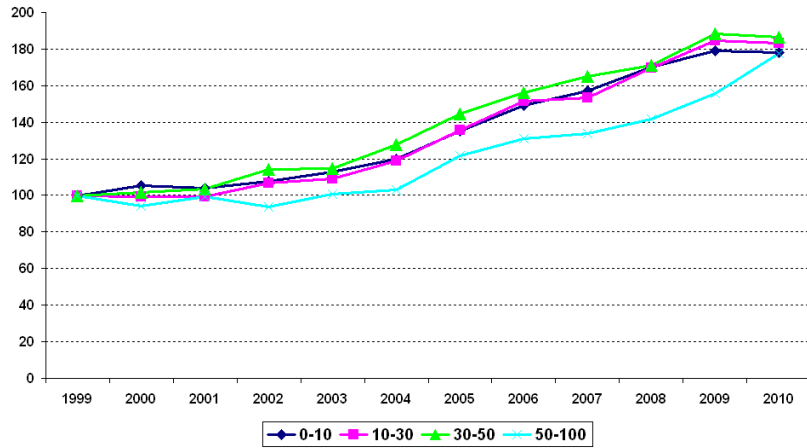
Przykłady wyników badań:

- 1. Badania modelowe (Dacko, 2010) – w krótkiej perspektywie spowolnienie po powołaniu obszarów Natura 2000, w długiej (8 lat) poprawa.**
- 2. Badania empiryczne wydatków budżetów gmin Polski i ZPP (Pięsek 2010) – brak znaczących różnic między gminami „naturowymi” a pozostałymi.**

**KOSZTY I KORZYSCI ZWIĄZANE
Z OBSZARAMI PRZYRODNICZO
CENNYMI**

Badania własne

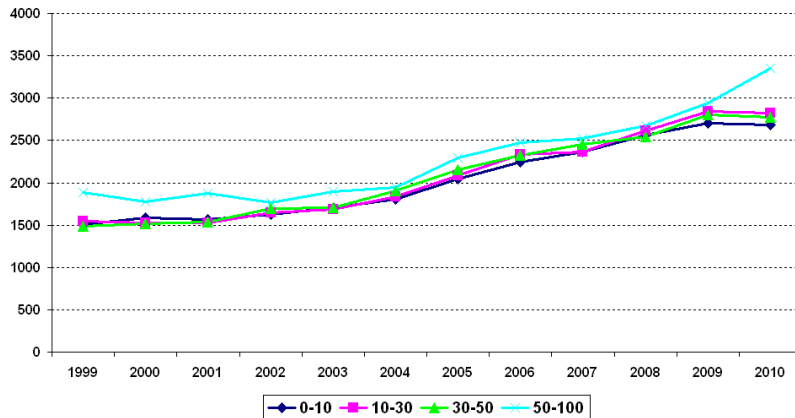
Dynamika dochodów budżetów gmin wiejskich z różnym odsetkiem obszarów Natura 2000

**KOSZTY I KORZYSCI ZWIĄZANE
Z OBSZARAMI PRZYRODNICZO
CENNYMI**

Badania własne

Dochody budżetów gmin z różnym odsetkiem obszarów Natura 2000
(PLN per capita, ceny 2010)

**KOSZTY I KORZYSCI ZWIĄZANE
Z OBSZARAMI PRZYRODNICZO
CENNYMI**

Na chwilę obecną nie ma jednoznacznych dowodów przemawiających za bądź przeciw tezie, że obszary chronione (głównie na przykładzie Natura 2000) wpływają pozytywnie na sytuację gospodarczą i budżetową gmin.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ